

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Για την προστασία του περιβάλλοντος
και της πολιτιστικής κληρονομιάς

Μέλος των: *Europa Nostra, European Environmental Bureau (EEB),
International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (UNC)*

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ • ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2002
• ΕΤΟΣ 30 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 7 • €0.01

● Το σκυριανό αλογάκι

Το εξώφυλλό μας φιλοξενεί δύο από τα πέντε σκυριανά αλογάκια του Αγροκτήματος Αμφίκαια. Πρόγραμμα για τη διάσωση του σκυριανού αλόγου εγκρίθηκε φέτος το καλοκαίρι από το ΥΠΕΧΩΔΕ και ήδη άρχισε να τρέχει με διαχειριστή την Ε.Ε.

● Β' Κύκλος Μαθημάτων

Μέσα στο φθινόπωρο προγραμματίζεται ο Β' κύκλος μαθημάτων του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς (ΣΑΚ) με θέμα «Οι αρχαιολογικοί χώροι της Αθήνας».

● Προβολές Ταινιών-Ντοκιμαντέρ

Μετά την ολοκλήρωση του κύκλου των μικρασιατικών διαλέξεων θα ακολουθήσει, κάθε Πέμπτη στις 20:00, προβολή οικολογικών, περιβαλλοντικών ή πολιτιστικών ελληνικών και διεθνών ταινιών-ντοκιμαντέρ που έχουν διακριθεί. Το εντευκτήριο θα παραμένει ανοικτό.

● Η δική μας χριστουγεννιάτικη κάρτα

Για πρώτη φορά θα κυκλοφορήσει χριστουγεννιάτικη κάρτα της Ε.Ε. εικονογραφημένη από το ζωγράφο **Αλέξη Κυριτσόπουλο**, από τις ζωγραφιές για το νέο βιβλίο της Ε.Ε. «**Ελαφροπάτητα**» που θα εκδοθεί προς τα τέλη Νοεμβρίου. Η παρουσίασή του θα γίνει στην Ε.Ε. την τελευταία εβδομάδα του Νοεμβρίου.

● Ευχαριστούμε θερμά

Την κα Ματρώνα Εγον-Ξυλά για την αγορά του Hellenic Marketing Guide καθώς και για το νέο ενημερωτικό φυλλάδιο της Ε.Ε. Επίσης, την κα Κάρεν Μαυρίδου για τη μηνιαία αποδελτίωση που θα προσφέρει για ένα χρόνο στην Ε.Ε.

● Το Εντευκτήριο της Ε.Ε. είναι πλέον ανοικτό κάθε Πέμπτη βράδυ.

● Τιμώντας τον Κωνσταντίνο Λεβέντη

Στις 5/II η αίθουσα συνεδριάσεων της Ε.Ε., ύστερα από ομόφωνη απόφαση του ΔΣ, θα μετονομασθεί σε αίθουσα Κωνσταντίνου Λεβέντη ως ένδειξη αναγνώρισης της μοναδικής του προσφοράς στην Ε.Ε. αλλά και στην πολιτιστική κληρονομιά της χώρας μας, της Κύπρου και ολόκληρης της Ευρώπης.

● Περιβαλλοντική Φορολογική Μεταρρύθμιση

Τον **Οκτώβριο του 2001** το Ευρωπαϊκό Γραφείο Περιβάλλοντος ξεκίνησε πανευρωπαϊκή εκστρατεία για την Περιβαλλοντική Φορολογική Μεταρρύθμιση. Η Ε.Ε. παίζει πρωταρχικό ρόλο με τη συμμετοχή του μέλους του Διοικητικού μας Συμβουλίου και Προέδρου της Ομάδας Εργασίας, Γιάννη Παλαιοκρασσά. Με πρότασή μας καθορίστηκε ο βασικός στόχος της εκστρατείας που είναι η μετατόπιση του 10% των φορολογικών βαρών από την εργασία στην κατάχρηση των φυσικών πόρων και τη ρύπανση. Στις **8-9/II/02** θα γίνει στην Ε.Ε. το πρώτο συνέδριο στην Ελλάδα με την ευγενή χορηγία της ΕΛΑΪΣ, του Φυσικού Αερίου Αττικής και του John Hicks Foundation. Μεταξύ άλλων, θα μιλήσουν οι ευρωβουλευτές κυρία Μ. Μαλλιάρη και Κ. Χατζηδάκης, ο βουλευτής, καθηγητής κ. Γ. Αλογοσκούφης, ο καθηγητής κ. Γ. Κώττης, ο κ. Αριστέιδης Ρωμανός, ο κ. Γ. Παλαιοκρασσάς, ο γερμανός σοσιαλδημοκράτης βουλευτής Ernst von Weizsacker, ο ειδικός κ. Stefan Spech και ο αντιπρόσωπος των ευρωπαϊκών μικρομεσαίων επιχειρήσεων κ. Richard Simmens. Τα συμπεράσματα της Συνάντησης θα συνοψίσει ο καθηγητής Οικονομικών του Brasenose College της Οξφόρδης κ. Αντώνης Κουράκης.

● Πέμπτη: Βραδιά Διαλέξεων

Στις 26/9 άρχισε με μια μοναδική μουσική βραδιά ο μικρασιατικός κύκλος διαλέξεων με θέμα «**80 χρόνια από τη Μικρασιατική Καταστροφή**». Είναι ένα αφιέρωμα στη μουσική και την αρχιτεκτονική κληρονομιά. Κάθε Πέμπτη, από τις 3/10 μέχρι και τις 7/II, θα γίνονται στην Ε.Ε. διαλέξεις από διακεκριμένους ομιλητές σε συνεργασία με το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών. Ο κύκλος πραγματοποιείται κατόπιν επιθυμίας της κας Ελένης Μπίστικα, η οποία έκανε μια ευγενική δωρεά € 500. Η ALPHA BANK στήριξε την συναυλία μικρασιατικών τραγουδιών με γενναϊόδωρη χορηγία € 2000. Το εντευκτήριο-πωλητήριο της Ε.Ε. θα παραμένει ανοικτό. Το πρόγραμμα των ομιλιών είναι:

- 03/10/02 κ. Αντώνης Τσάκαλος, «**Εξέλιξη της λαξευτής αρχιτεκτονικής στα βυζαντινά μνημεία της Καππαδοκίας**»
- 10/10/02 κ. Στέλιος Ροΐδης, «**Η Συνασός της Καππαδοκίας**»
- 17/10/02 κ. Μάρκος Δραγούμης, «**Το έργο της Μέλπως Μερλιέ για τη διάσωση του μικρασιατικού τραγουδιού**»
- 24/10/02 κα Ιωάννα Δωροβίνη, «**Νεότερη Αρχιτεκτονική της Σμύρνης στα χρόνια της ακμής, 1880-1920**»
- 31/10/02 κ. Σάββας Τσιλένης, «**Περικλής Φωτιάδης: Αρχιτεκτονική στην Κων/λη του 19ου αιώνα**»
- 07/II/02 κ. Κώστας Σταματόπουλος, «**Τα αίτια της Μικρασιατικής Καταστροφής**»

● Τα δώρα σας από το Εντευκτήριο-Πωλητήριο της Ε.Ε.

5-6/12: Δύο μέρες δώρων για τις γιορτές από τις 12 το πρωί ως τις 10 το βράδυ. Θα μπορούμε να αγοράσουμε βιβλία, κεραμικά, αντικείμενα και παιχνίδια εμπνευσμένα από τη φύση και την αρχιτεκτονική κληρονομιά του τόπου μας, συχνά με την υπογραφή καλλιτεχνών. Κάθε δώρο θα είναι προσφορά στο περιβάλλον.

Και μην ξεχνάτε: το φλουρί σας πάλι φέτος από την Ε.Ε. με μια έκπληξη!

Συμμόρφωση & παραβάσεις

του Κ. Καρρά, Προέδρου της Ε.Ε.

«Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης.»

(Άρθρο 95, Εδάφιο 5 του Συντάγματος 2001, για τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Επικρατείας)

Δεν διέφερε το Σύνταγμα του 1975. Και όμως, 27 χρόνια αργότερα, δεν έχει ψηφισθεί ακόμα νόμος που να ενεργοποιεί αποτελεσματικά το Άρθρο 95. Ένας νόμος του 1984 προέβλεπε να αναφέρονται περιπτώσεις μη συμμόρφωσης προς δικαστικές αποφάσεις από επιτροπές δικαστών στον πρωθυπουργό, δηλαδή στην κορυφή της πυραμίδας που η ίδια, συνήθως για λόγους πολιτικής, δεν είχε εκτελέσει τη συγκεκριμένη δικαστική απόφαση. Αποτέλεσμα, ενώ η Ελληνική Διοίκηση ήδη για χρόνια τρέμει τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, λόγω των ποινών που τούτο επιβάλλει και που συσσωρεύονται ημέρα με την ημέρα μέχρι τελικής συμμόρφωσης (παράδειγμα η περίπτωση του Κουρουπητού), αψηφεί τις αποφάσεις των ελληνικών δικαστηρίων. Η κρατική συμμόρφωση στις δικαστικές αποφάσεις κατέληξε προαιρετική. Έτσι εξηγούνται αρκετές από τις ζημιές που γίνονται σε βάρος του περιβάλλοντος και της υγείας του ελληνικού λαού στο όνομα της ποσοτικής ανάπτυξης αλλά ουσιαστικά στην υπηρεσία πολιτικών και οικονομικών σκοπιμοτήτων.

Στο δελτίο του Ιουνίου σχολίασαμε απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας το 1995 που έκρινε παράνομους τους αεροψεκασμούς στην Κέρκυρα με το Lebaycid, φάρμακο αρκετά επικίνδυνο για την υγεία, κατά τους ειδικούς, ώστε να μη χρησιμοποιείται πλέον σε 9 από τις 15 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης και της Γερμανίας όπου παράγεται. Στη συνέχεια, άλλες περιφέρειες της χώρας (όπως η Μαγνησία και τα Χανιά) αρνήθηκαν να διενεργήσουν αεροψεκασμούς, όχι όμως η Νομαρχία Κέρκυρας. Ο Συνήγορος του Πολίτη, με αναλυτικές και έντονες επιστολές του στις 30/4/2002 προς τον Υπουργό Γεωργίας κ. Γ. Δρυ και στις 17/6, 28/6 και 12/7 προς τον Νομάρχη Κέρκυρας κ. Α. Παγκράτη, απαίτησε συμμόρφωση με τις αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας. Και τι μ' αυτό; Παρά την ύπαρξη εναλλακτικών λύσεων, με οικονομικό κόστος για τον κερκυραίο αγρότη και τον έλληνα φορολογούμενο και με ζημία στην υγεία πολιτών και φιλοξενούμενων στην Κέρκυρα αλλά και στην οικονομική βιωσιμότητα της κερκυραϊκής ελαιοπαραγωγής, επαναλήφθηκε για άλλη μια φορά το 2002 ο αεροψεκασμός με Lebaycid.

Στην περίπτωση της προτεινόμενης εκτροπής του Αχελώου, όπου οι περιβαλλοντικές οργανώσεις αντιστάθηκαν στην

κατακρεούργηση του ορεινού τοπίου γύρω από τα φράγματα, την απειλή σε περιοχές με πλούσια πανίδα και χλωρίδα και τον αφανισμό σημαντικών μνημείων κάτω από τα ύδατα της τεχνητής λίμνης, το Συμβούλιο Επικρατείας δυο φορές έλαβε καταδικαστικές αποφάσεις. Τα έργα, όμως, συνεχίστηκαν χωρίς να εξετασθούν εναλλακτικές προτάσεις για τα όντως καυτά θέματα του θεσσαλικού κάμπου και το 2001 μάλιστα ψηφίσθηκαν κονδύλια στον κρατικό προϋπολογισμό. Γιατί όχι, εφόσον η διοίκηση δεν υφίσταται καμία ουσιαστική κύρωση για τέτοιες μεθοδεύσεις;

Ασφαλώς η σημερινή κατάσταση «βόλευε». Εξίσου ασφαλώς πληγώνει αφαιρώντας μεγάλο τμήμα της αποτελεσματικότητας της συνταγματικής και νομικής προστασίας των πολιτών, και όχι μόνο σε σχέση με το περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά. Άλλωστε, η πληγή της ντροπής που υφίσταμεθα ως λαός επιβεβαιώνεται όπου σχεδόν και να ταξιδεύουμε στην Ελλάδα, από ορατές πλέον πληγές οι οποίες αποτελούν συνέχεια και συνέπεια της αόρατης.

Η σύγκριση με το σύστημα του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου και η κραυγαλέα αντίθεση με την πρόθεση των συντακτών του Συντάγματος οδήγησαν στην κατάθεση νομοσχεδίου στη Βουλή κατά τα τέλη Αυγούστου που για πρώτη φορά προβλέπει επιβολή χρηματικής ποινής στον ενδιαφερόμενο στην περίπτωση μη συμμόρφωσης της διοίκησης προς δικαστικές αποφάσεις. Δεν είναι, όμως, καθόλου βέβαιο ότι και ο νέος νόμος θα ευδοκιμήσει. Σίγουρα θα είναι πιο αποτελεσματικός στις περιπτώσεις όπου υπάρχει σαφής «ενδιαφερόμενος» για να εισπράξει την όποια αποζημίωση. Σε πολλές περιπτώσεις όμως, ιδίως σε ζητήματα περιβαλλοντικά, δεν διακρίνεται εύκολα ένας συγκεκριμένος ενδιαφερόμενος. Επιπλέον, το νομοσχέδιο ομιλεί για «ένα χρηματικό ποσό» που δεν υπονοεί το σύστημα συσσωρευτικών ποινών που εφαρμόζεται επιτυχώς από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Τέλος, από τις επιτροπές δικαστών εξαιρούνται πλέον όσοι είχαν λάβει μέρος στην αρχική απόφαση. Κατά ποιο ποσοστό το νομοσχέδιο αυτό, εάν ψηφισθεί, θα ενισχύσει αποτελεσματικά την προστασία του περιβάλλοντος και την εδραίωση του κράτους δικαίου στη χώρα μας είναι συζητήσιμο. Τουλάχιστον, όμως, έχει τεθεί ανοιχτά πλέον ένα θέμα για το οποίο η κοινωνία μας πρέπει να προβληματισθεί σοβαρά.

Ο Πρόεδρος και το Διοικητικό Συμβούλιο της Ελληνικής Εταιρείας ευχαριστούν θερμά τον κ. Γιώργο Δραγώνα για την ευγενική προσφορά του να αναλάβει την προετοιμασία, επιμέλεια και παραγωγή των τευχών του Ενημερωτικού Δελτίου της Ε.Ε. μέχρι το Φθινόπωρο του 2003.

Οι δικοί μας άνθρωποι

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΙΣΩΠΟΣ

Γεννήθηκε στη Χαλκίδα και σπούδασε Πολιτικός Μηχανικός στο ΕΜΠ. Έχει κατασκευάσει συνολικά 36 πολυκατοικίες και 4 μεγάλα δημόσια κτίρια εκ των οποίων το μεγαλύτερο είναι το νυν Υπουργείο Παιδείας επί της οδού Μητροπόλεως. Στα 28 μόλις χρόνια του ήταν ο τελευταίος μειοδότης στη δημοπρασία. Κατά τις εκσκαφές του κτιρίου ήρθε πρόσωπο με πρόσωπο με την πολιτιστική κληρονομιά. Ένα τμήμα του Θεμιστοκλέους Τείχους, θαμμένο επί αιώνες, είναι σήμερα επισκέψιμο στα υπόγεια του Υπουργείου Παιδείας. Για τη μεγάλη προσοχή του, να μην υποστεί το τείχος ζημιά, η Αρχαιολογική Υπηρεσία τον τίμησε με έγγραφο έπαινο όπως και η Εκκλησία –ιδιοκτήτρια του κτιρίου– με την αυτή τιμή για το άθικτο της ιστορικής μικρής εκκλησίας «Αγία Δύναμις» που βρίσκεται στο πεζοδρόμιο της οδού Μητροπόλεως. Κατοικεί στο Ψυχικό με τη σύζυγό του Μαίη, δραστήριο μέλος και αυτή της Ε.Ε., και τα δυο αγόρια τους. Είναι μέλος της Ε.Ε. από το 1985 και Ταμίας από το 1987 μέχρι και σήμερα.

ΕΦΗ ΒΕΡΓΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΑΡΚΕΣΙΝΗ

Γεννήθηκε στο Κάιρο το 1939, φοίτησε στο Αμερικάνικο Κολέγιο και έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στη χημεία πολυμερών στην Αμερική και την Αγγλία. Εργάστηκε στη Βιομηχανία Ξύλου Ξυλοπάν ως Χημικός Διευθυντής (1967-78). Έκτοτε, ασχολήθηκε ιδιαιτέρως, μαζί με το σύζυγό της, Ανδρέα Μαρκεσίνη, με την ανάπτυξη νέων οικολογικών προϊόντων για τη βιομηχανία του ξύλου. Το 1991 ίδρυσε στη Θεσσαλονίκη την ΑΡΙ ΕΠΕ, ένα ινστιτούτο ερευνών που δεν επιδοτείται από το κράτος, αλλά χρηματοδοτείται από την πώληση τεχνογνωσίας. Έχει ως αντικείμενο την έρευνα και την ανάπτυξη των ρητινών και προσθετικών αυτών για την τεχνητή ξυλεία. Είναι κάτοχος μιας σειράς διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας καταχωρημένων διεθνώς. Η τεχνογνωσία που αναπτύχθηκε, βάσει αυτών, χρησιμοποιείται σε 28 χώρες. Από το 1993 είναι συνιδρυτής πολλών βιομηχανικών εταιρειών, συγχωνευμένων υπό της εταιρείας ACM Wood Chemicals Plc στην Αγγλία, με παραγωγικές μονάδες σε 6 χώρες. Με την οικολογία ασχολείται εθελοντικά από το 1989. Έγινε μέλος της Διοικητικής Επιτροπής του Παραρτήματος Θεσσαλονίκης της Ε.Ε. το 1992 και προήδρευσε από το 1994 μέχρι το 2000. Είναι μέλος του ΔΣ της Ε.Ε. από το 1994.

ΙΛΕΑΝΑ ΣΙΩΡΗ

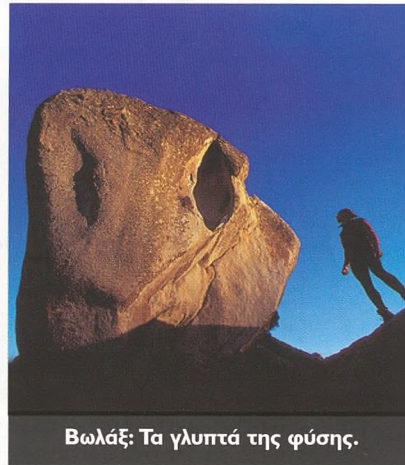

Κατάγεται από την Κωνσταντινούπολη, γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Αθήνα. Αφού εργάστηκε χρόνια στην οικογενειακή επιχείρηση Εριουργίας, ανέλαβε Υπεύθυνη Δημοσίων Σχέσεων στο κρουαζιερόπλοιο «Αγαμέμνων» και στο τμήμα ξένων ανταποκριτών στο Υπουργείο Προεδρίας. Παντρεμένη, με 2 παιδιά, πήρε δίπλωμα ξεναγού και πτυχίο Αρχαιολογίας από τη Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών. Ως μέλος του ΔΣ της Εταιρείας των Φίλων του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, οργάνωσε πολλές ξεναγήσεις. Ακόμα, δίδαξε σειρές μαθημάτων για την αρχαία Αίγυπτο και την περιοχή της Συρίας στην αρχαιότητα. Τώρα μελετά τους μυκηναϊκούς τάφους του Αγίου Ηλίας Ιθωρίας με σκοπό τη δημοσίευσή τους. Στην Ε.Ε. ενεργοποιήθηκε ιδιαίτερα για τον πλειστηριασμό στο Christie's το 1999 και για τη συλλογή υπογραφών προσωπικοτήτων για να μη γίνει το κωπηλατοδρόμιο στο Μαραθώνα-Σχοινιά. Με δική της πρωτοβουλία ξεκίνησαν οι ενέργειες για τη δωρεά εκ μέρους του Ιδρύματος Λεβέντη ώστε να αποκατασταθεί ο Άγιος Γεώργιος του Καθολικού στην Αίγινα. Είναι μέλος του ΣΑΚ από την ίδρυσή του το 1995 και μέλος του ΔΣ 1996-99.

Συμβούλιο Επικοινωνίας (ΣΕΠΙ)

Το τελευταίο τρίμηνο, σε αντίθεση με τα περισσότερα ειδικά συμβούλια της Ε.Ε., υπήρξε μια ιδιαιτέρως αποδοτική και φορτωμένη περίοδος για το Συμβούλιο Επικοινωνίας, υπό την προεδρία της κας Μ. Καραβία, κατά την οποία ολοκληρώθηκε η προετοιμασία των φθινοπωρινών εκδηλώσεων. Η μοναδική μουσική βραδιά στις 26 Σεπτεμβρίου, με την Δόμνα Σαμίου, αφιερωμένη στους ήχους της Μικράς Ασίας, ήταν η αρχή. Ακολουθεί ο Μικρασιατικός Κύκλος Διαλέξεων αφιερωμένος στα 80 χρόνια από τη Μικρασιατική Καταστροφή, με τη

συμπάραστάσή του. Μετά τις διαλέξεις, οι οποίες θα γίνονται κάθε Πέμπτη, τη σκυτάλη θα πάρει ένας

Βωλάξ: Τα γλυπτά της φύσης.

5 αθλητικές αποστολές με κορυφαίους αθλητές διασχίζουν την Ελλάδα.

συνεργασία του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών. Είναι ευκαιρία να ευχαριστήσουμε, όχι μόνο ως ΣΕΠΙ αλλά και ως Ε.Ε., τόσο τους διακεκριμένους ομιλητές όσο και τον κ. Σ. Ανεστίδη, Υπεύθυνο του Κέντρου, ο οποίος μας προσέφερε απλόχερα τη βοήθεια και

νέος θεσμός στην Ε.Ε.: η προβολή διακεκριμένων, ελληνικών αλλά και διεθνών, ταινιών-ντοκιμαντέρ δίνοντας έτσι τη δυνατότητα στην Ε.Ε. να αποκτήσει ένα νέο σινεφίλ κοινό, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον στην οικολογία και την πολιτιστική κληρονομιά.

Παράλληλα, το ΣΕΠΙ οργάνωσε διπλή έκθεση φωτογραφίας του κ. Α. Νικολόπουλου με θέμα «**Βωλάξ: τα γλυπτά της φύσης**» αλλά και «**5 αθλητικές αποστολές με κορυφαίους αθλητές που διασχίζουν την Ελλάδα**», ευκαιρία για τον καθένα από εμάς να θαυμάσει ένα ασύνηθες αλλά ωραιότατο τοπίο στην Τήνο όσο και μερικά από τα 28 ολυμπιακά αθλήματα απθανασμένα σε μοναδικά τοπία του τόπου μας. Επίσης, ολοκληρώθηκε η επιλογή εκείνων των φωτογραφιών που θα εκπροσωπήσουν τη δραστηριότητα της Ε.Ε. στην έκθεση για τα τριάντα χρόνια δράσης της.

Τέλος, όπως και κάθε φορά, το ΣΕΠΙ επιμελήθηκε την παραγωγή του τρίμηνου ενημερωτικού εντύπου της Ε.Ε. που κρατάτε στα χέρια σας.

Θέμα, όμως, ιδιαίτερης προσοχής και πολλής δουλειάς ήταν η παραγωγή του νέου ανανεωμένου έντυπου υλικού της Ε.Ε. το οποίο σύντομα θα διατίθεται.

Συμβούλιο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΣΠΕ)

Με κέφι στην καινούρια σπορά! Διανύουμε ήδη το φθινόπωρο, εποχή που αρχίζει ένας νέος κύκλος ζωής στη φύση και την... εκπαίδευση, ταυτισμένη –κυριολεκτικά και μεταφορικά– με τους σπόρους και τις περιπέτειές τους. Αν παρομοιάζαμε την ιεροτελεστία της σποράς με συναυλία, τα... μουσικά όργανα θα ήταν ο γεωργός, ο αγρός του και βέβαια οι σπόροι, αλλά μαέστρος θα ήταν τα πρωτοβρόχια! Γι' αυτό σε πολλά μέρη της πατρίδας μας οι γεωργοί προσπαθούν να «καλοπιάνουν» τον καιρό. Χαρακτηριστικό είναι το έθιμο της «Περπερούνας» στη Μακεδονία. Η «Περπερούνα» είναι ένα κοριτσάκι, ή μια «χορταρένια σκούπα», που τη στολίζουν με αγριολούλουδα και τη γυρίζουν από σπίτι σε σπίτι τραγουδώντας:

«Πιρπιρού, δροσούλα μου, / παρακάλ'σι τουν θιο / για να δώσει μια βροχή, / για βροχή βασιλικιά / δω στα στάρια, στα κριθάρια, / στα λιανά τα παρασπώρια...»

Προσπαθούν, έτσι, να ξορκίσουν την ανομβρία και να προκαλέσουν μια ήπια ποτιστική βροχή, ευεργετική για τη σπορά. Θυμίζουμε ότι οι αιτήσεις για «σπορά», εγγραφή νέων σχολείων στο δικό μας ΣΠΟΡΑΚΙ, άρχισαν!

Το ταξιδιάρικο χταπόδι με... όστρακο! Όχι, καθόλου δεν αστειευόμαστε! Ο ναυτίλος, από τον οποίο δανείστηκε το όνομά του το δεύτερο μεγάλο Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Ε.Ε., είναι ένα πανέμορφο θαλάσσιο ζώο που το ελικοειδές του όστρακο έχει εμπνεύσει πολλούς καλλιτέχνες. Είναι, βλέπετε, χωρισμένο σε «δωμάτια», στο μεγαλύτερο από τα οποία κατοικεί ο ναυτίλος. Όταν πεινάει, αμολάει ξαφνικά τα τουλάχιστον 30 πλοκάμια του και τσακώνει «στα πράσα» την ανυποψίαστη λεία του! Αλλά το πιο ενδιαφέρον απ' όλα είναι ο τρόπος που κινείται: εκτοξεύει νερό από ένα κωνί που βρίσκεται κάτω από το κεφάλι του και πετάγεται μπροστά

σαν αεριωθούμενο! Για να μπορεί να επιλέξει το βάθος πλεύσης του συγκρατεί αέρα μέσα στο όστρακό του και, ανάλογα με τις προθέσεις του, αυξάνει ή μειώνει την ποσότητά του. Όπως ακριβώς κάνουν και τα υποβρύχια, με το νερό που αποθηκεύουν στις δεξαμενές τους! Δεν χρειάζεται να υπενθυμίσουμε ότι άρχισαν οι εγγραφές νέων σχολείων και σε αυτό το θαλασσινό μας Πρόγραμμα.

Εύη Τσιτιρίδου

Συντονίστρια Εκπαιδευτικών
Προγραμμάτων Ε.Ε.

«Λιομάζωμα», Ε. Μαρματάκη, 23ο Νηπιαγωγείο Χανίων.

Προσδιορισμός οργανικών οξέων σε προθήκες και ερμάρια μουσείων της Αθήνας

της Σύλβια Δρεμέτσικα, Χημικού

Τα τελευταία χρόνια στην Ευρώπη το ενδιαφέρον αρχίζει να στρέφεται και σε λιγότερο γνωστούς ρύπους όπως είναι τα οργανικά οξέα (κυρίως το οξικό και το μυρμηκικό οξύ), η επίδραση των οποίων στα εκθέματα των μουσείων δεν είναι ιδιαίτερα μελετημένη. Η διαβρωτική τους δράση επικεντρώνεται σε εκθέματα που βρίσκονται κλεισμένα σε προθήκες και ερμάρια και συρτάρια μουσείων. Η προέλευση αυτών των ρύπων εντοπίζεται στα υλικά κατασκευής των προθηκών και ερμαρίων (κυρίως ξύλο), στα υλικά συγκόλλησης των επιμέρους τμημάτων τους, στα υλικά συντήρησης, σε περιεχόμενα αντικείμενα και στα ίδια τα εκθέματα. Συσσωρεύονται σε μεγάλες συγκεντρώσεις στο εσωτερικό της προθήκης ή του ερμαρίου λόγω της μεγάλης αναλογίας επιφάνειας προς όγκο και της έλλειψης αερισμού. Στη βιβλιογραφία ο μόλυβδος αναφέρεται ως το πιο ευπαθές μέταλλο, ενώ υπάρχουν αναφορές για το χαλκό, το σίδηρο και διάφορα κράματα αυτών για ασβεστολιχικά αντικείμενα, όπως τα όστρακα θαλάσσιων και χερσαίων οργανισμών καθώς και για κεραμικά. Η αναπτυσχθείσα αναλυτική μέθοδος περιλαμβάνει δυο τεχνικές δειγματοληψίας με χρήση πηκτής διοξειδίου του πυριτίου σε συνδυασμό με αντλίες μικρού όγκου, καθώς και παθητικούς δειγματολήπτες ενεργού άνθρακα. Η ανάλυση των δειγμάτων πραγματοποιείται με Υγροχρωματογραφία Υψηλής Απόδοσης. Η μέθοδος είναι απλή στην εφαρμογή της, χρησιμοποιεί απλό εξοπλισμό και δεν προκαλεί προβλήματα στην ακεραιότητα της προθήκης, του ερμαρίου ή των εκθεμάτων. Η μέθοδος εφαρμόστηκε σε δεκαπέντε προθήκες και πέντε

ερμάρια του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου και του Νομισματικού Μουσείου Αθηνών. Σε εννέα από τις δεκαπέντε προθήκες και σε τρία από τα πέντε ερμάρια το πειραματικό όριο ταχείας διάβρωσης του μολύβδου από οξικό οξύ ξεπεράστηκε. Δεδομένου ότι υπάρχουν διαφορές από έκθεμα σε έκθεμα, τόσο ως προς τη σύσταση όσο και ως προς τη μορφολογία, και επιπλέον τα εκθέματα είναι κατασκευασμένα από ποικίλα υλικά, η ευαισθησία των οποίων δεν έχει εκφραστεί αριθμητικώς, το όριο αυτό δεν διασφαλίζει την ακεραιότητα όλων των εκθεμάτων. Επίσης, ανησυχία δημιουργεί η πιθανή παρουσία περισσότερων οργανικών ρύπων. Τα προτεινόμενα μέτρα αντιμετώπισης περιλαμβάνουν αντικατάσταση των ξύλινων προθηκών και ερμαρίων. Εναλλακτικές λύσεις είναι η απομόνωση των ξύλινων τμημάτων τους, η απομάκρυνση των έγχρωμων υφασμάτων, η τοποθέτηση φίλτρων ενεργού άνθρακα καθώς και ο έλεγχος της υγρασίας. Είναι σαφές ότι η έρευνα βρίσκεται σε στάδιο που δεν επιτρέπει την εξαγωγή πολλών συμπερασμάτων. Το βέβαιο είναι ότι οι ξύλινες προθήκες και τα ερμάρια, παρά την ιστορική αλλά και αισθητική τους αξία, επιφέρουν αντίθετο αποτέλεσμα από το επιδιωκόμενο. Η επέκταση της συγκεκριμένης έρευνας θα οδηγούσε στον καλύτερα οργανωμένο σχεδιασμό προστασίας των μεγάλης αξίας εκθεμάτων που φιλοξενούνται στα μουσεία της χώρας μας.

• Η κα Δρεμέτσικα έδωσε διάλεξη στην Ε.Ε. στο πλαίσιο της οποίας παρουσίασε τα αποτελέσματα της ερευνητικής εργασίας της υπό την επίβλεψη του Αν. Καθηγητή Αναλυτικής Χημείας και Περιβαλλοντικής Ανάλυσης, κ. Π.Α. Σίσκου.

Φωτογραφικό αρχείο της Ε.Ε. Οργάνωση & Προοπτικές

της Εύης Πετροπούλου

Η μακρόχρονη δράση της Ελληνικής Εταιρείας, που φέτος διανύει το τριακοστό έτος από την ίδρυσή της, τεκμηριώνεται από την πληθώρα εγγράφων και φωτογραφιών που φυλάσσονται στο αρχείο της. Το υλικό αυτό αποτελεί ένα αξιοποιήσιμο εργαλείο για την προβολή του έργου της Ε.Ε. αλλά και για την αξιολόγηση της ιστορικής της διαδρομής. Για να είναι, ωστόσο, εύχρηστο και προσβάσιμο σε όλους, να αποτελέσει δηλαδή ένα πραγματικά λειτουργικό εργαλείο, θα πρέπει να είναι οργανωμένο κατά τρόπο εύληπτο και αντικειμενικό. Με άξονα την πεποίθηση αυτή ξεκίνησε τον περασμένο Ιανουάριο, χάρη στην ευγενική χορηγία του Ιδρύματος Λεβέντη, μια συστηματική προσπάθεια οργάνωσης και ταξινόμησης του αρχειακού υλικού της Ε.Ε. Το έργο υποστηρίχθηκε επιστημονικά από τη δρ Φ. Μαλλούχου-Tufano, μέλος του ΣΑΚ, με πολυετή πείρα στην οργάνωση και διαχείριση αρχείων.

Η προοπτική διοργάνωσης μιας φωτογραφικής έκθεσης με θέμα τη δράση της Ε.Ε. επέβαλε την άμεση ενασχόλησή μας με το φωτογραφικό υλικό. Στο παρελθόν δεν είχε γίνει καμία συστηματική προσπάθεια συγκέντρωσης και ταξινόμησης των παλαιών φωτογραφιών της Ε.Ε., με αποτέλεσμα τα πολυτιμότερα αυτά τεκμήρια της δράσης της να παραμένουν αναξιοποίητα. Εξάλλου, η έλλειψη ενός αντικειμενικού συστήματος ελέγχου της εισόδου κι εξόδου φωτογραφιών από το φωτογραφικό αρχείο καθιστούσε πιθανή την παρατοποθέτηση ή ακόμη και την απώλεια κάποιων τεκμηρίων. Στο διάστημα που μεσολάβησε από τον Ιανουάριο του 2002 έως σήμερα συγκεντρώθηκαν περί τις 2.000 φωτογραφίες που ταξινομήθηκαν σε φακέλους κατά θεματικές ενότητες. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν όσες τεκμηριώνουν τις μεγάλες εκστρατείες που ανέλαβε η Ε.Ε. αλλά και όσες αναπαριστούν εικόνες από το φυσικό και αρχιτεκτονικό μας περιβάλλον που έχουν πια χαθεί. Είτε πρόκειται για προϊόντα συστηματικής φωτογράφισης είτε για το αποτέλεσμα στιγμιαίας πρωτοβουλίας, οι φωτογραφίες αυτές αντικατοπτρίζουν την ευαισθησία και τον ενθουσιασμό των φίλων της Ε.Ε. για τη διάσωση του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Στις φωτογραφίες που εντοπίστηκαν στα γραφεία της

Ε.Ε. ήρθε να προστεθεί κι ένας μεγάλος αριθμός φωτογραφιών από το προσωπικό αρχείο της κας Λ. Καρρά που παραχωρήθηκε ευγενώς προκειμένου να συμπληρώσει κενά στην εικονιστική τεκμηρίωση της δράσης της Ε.Ε.

Οι εργασίες αρχειοθέτησης περιλαμβάνουν την τοποθέτηση των φωτογραφιών σε ειδικές θήκες από υλικό που εγγυάται τη διατήρησή τους, καθώς και την ηλεκτρονική ευρετηρίασή τους σε πρόγραμμα Access. Τα ειδικά σχεδιασμένα ηλεκτρονικά δελτία περιέχουν πληροφορίες για το είδος, το θέμα και την ακριβή θέση της κάθε φωτογραφίας στο αρχείο. Η αναζήτηση κάθε φωτογραφίας από τη βάση δεδομένων επιτυγχάνεται πλέον με την εισαγωγή γενικών λέξεων-κλειδίων. Μέχρι στιγμής έχουν ευρετηριασθεί, κατά το σύστημα αυτό, περί τις 500 φωτογραφίες και κρίνεται απαραίτητο η εργασία αυτή να συνεχισθεί έως ότου όλες οι φωτογραφίες του αρχείου καταχωρηθούν στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων. Θα πρέπει στο σημείο αυτό να τονισθεί ότι το συγκεκριμένο σύστημα ευρετηρίασης επιτρέπει τη διαρκή ενσωμάτωση των πρόσφατων φωτογραφιών στο φωτογραφικό αρχείο αλλά και την ένταξη αρχειακού υλικού που πιθανόν να προκύψει από την παραχώρηση προσωπικών αρχείων.

Τελειώνοντας, ήθελα να επισημάνω ότι για την ανάπτυξη και τον περαιτέρω εμπλουτισμό του φωτογραφικού αρχείου είναι απαραίτητη η συνδρομή όλων μας. Καλής ποιότητας φωτογραφίες, προερχόμενες από ερασιτεχνικές φωτογραφίες, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την προβολή του έργου της Ε.Ε. Ας μην ξεχνάμε ότι η δημοσιοποίηση μιας εικόνας πολλαπλασιάζει τη δύναμή της!

Για την επιλογή του συστήματος ταξινόμησης και των υλικών φύλαξης του φωτογραφικού υλικού πολύτιμες υπήρξαν οι κατευθύνσεις που λάβαμε από την κα Φ. Κωνσταντίνου, υπεύθυνη του Φωτογραφικού Αρχείου Μουσείου Μπενάκη, και την κα Μ. Μάττα, συντηρήτρια, τις οποίες θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε μέσω αυτής της στήλης.

Θερμές ευχαριστίες οφείλονται και στους εργαζόμενους της Ε.Ε., ιδιαιτέρως δε στους κ.κ. Β. Λυμπερίδη, Ε. Γρατσία, Σ. Αρσενικό, Β. Κωνσταντιανό και Α. Ανδρουλακάκη οι οποίοι με κάθε μέσο υποστήριξαν την προσπάθεια αυτή.

Ας είμαστε **ενήμεροι**

Η στήλη αυτή έχει ως στόχο να εκθέσει σύντομα αλλά ουσιαστικά μερικά από τα σοβαρότερα θέματα που απασχολούν την κοινή γνώμη και χρήζουν άμεσης λύσης. Στο μέλλον θα θέλαμε στη διπλανή σελίδα να παραθέτουμε παραδείγματα θετικών επεμβάσεων. Γι' αυτό περιμένουμε τη δική σας συμβολή στη νέα αυτή πρωτοβουλία μας.

Σίφνος

Η φωτογραφία είναι του Sperry Lea από το ξενοδοχείο του Πλατύ Γιαλού στη Σίφνο όπου περνάει τις διακοπές του και ο Κ. Σημίτης.

Δεν ήταν, πιστεύουμε, δύσκολο και για τον ίδιο να διαπιστώσει ότι κάτι δεν πάει καλά με τη διαδικασία αδειών ώστε να υπάρχουν τέτοια αποτελέσματα.

Η Ε.Ε. ετοιμάζει να οργανώσει συνάντηση για τους παραδοσιακούς οικισμούς με έμφαση στα προβλήματα των νησιών.

Η Διοίκηση όμως;

της Άννας Lee,

Προέδρου του SPGH στην Αμερική

Η θέα στον Πλατύ Γιαλό της Σίφνου.

Παραδοσιακοί οικισμοί

Η Όσσα και ο Βερτίσκοκς βρίσκονται στον ορεινό όγκο της επαρχίας Λαγκαδά του Νομού Θεσσαλονίκης. Αποτελούν ένα σημαντικό δίδυμο οικισμών με πλούσια ιστορία οι οποίοι διατηρούν έξοχα παραδείγματα της μακεδονικής παραδοσιακής αρχιτεκτονικής. Ωστόσο, πολλά από τα σπίτια, χτισμένα ως επί το πλείστον κατά το 19ο αιώνα, δεν υπάρχουν πια είτε λόγω της φθοράς του χρόνου είτε λόγω σκόπιμης

κατεδάφισης. Έτσι λοιπόν, οι τοπικοί πολιτιστικοί σύλλογοι κάνουν έκκληση προς κάθε κατεύθυνση για την προστασία, διατήρηση και ανάδειξη των οικισμών τους. Σε συνεργασία μάλιστα με την 4η Εφορία Νεωτέρων Μνημείων προωθούν το χαρακτηρισμό των οικισμών ως ιστορικών τόπων, σύμφωνα με το νέο αρχαιολογικό νόμο.

του Α. Μήτσα

Παραδοσιακό σπίτι στην Όσσα, οικία Μπάγου (αριστερά). Η οικία Μπάγου σήμερα (δεξιά).

Βίλα Ακριβή

Στην περιοχή Ριζούπολη, ανάμεσα στον Περισσό και τα Άνω Πατήσια, βρίσκεται η Βίλα Ακριβή, ένας πύργος της εποχής του Μεσοπολέμου. Η εγκατάλειψη και ο σεισμός του 1999 έχουν αφήσει

έκδηλα τα σημάδια τους στο αρχιτεκτονικό και ιστορικό ορόσημο της περιοχής. Η απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού για το μη χαρακτηρισμό του άνοιξε ουσιαστικά το δρόμο για την κατεδάφισή του.

(Αρχείο: Ε.Ε., ΣΑΚ, 2002)

Ο Υμηττός χτίζεται και με τη «βούλα»

Ολόκληρος ο Υμηττός, με την εξαίρεση τμημάτων του που είχαν ήδη ενταχθεί στο σχέδιο πόλης, είχε κηρυχθεί αναδασωτέα περιοχή με υπουργική απόφαση (1934) που ισχύει μέχρι και σήμερα, τρόπος του λέγειν... μια και από το 1978 επιτράπηκε –και συνεχίζει να επιτρέπεται– η δόμηση. Απόλυτη προστασία δόθηκε μόνο για το «αισθητικό δάσος της Καισαριανής».

Το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας (ν. 1515/1986) προέβλεψε διάνοιξη δυτικής

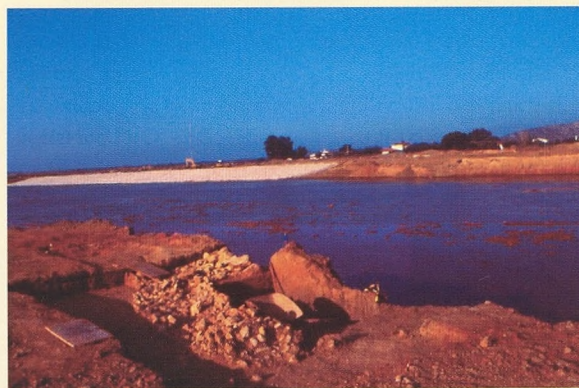
περιφερειακής λεωφόρου στον Υμηττό, στο τέλος των υφισταμένων οικισμών και όχι βέβαια στο μέσο του βουνού. Τούτο δεν τηρήθηκε.

Η κατάσταση επιδεινώθηκε με το νόμο 2445/1996, σύμφωνα με το άρθρο 2 του οποίου επιτράπηκε η «κατάληψη, εκχέρσωση ή κάλυψη δασών και δασικών εκτάσεων». Αυτό αποτέλεσε τη βάση καταγγελίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση για παράβαση του Κοινοτικού Δικαίου. Σήμερα πια δεν απομένει παρά ένα και μόνο μέτρο νομοθετικό για τη διάσωση του Υμηττού: να κηρυχθεί, ό,τι απομένει από το βουνό και το δάσος, ως δάσος υψίστης σημασίας.

Αποσπάσματα από το κείμενο του Β. Δωροβίνη που δημοσιεύτηκαν στην Ελευθεροτυπία στις 7 Μαΐου 2002

Μαραθώνας

Η χώρα μας σήμερα προωθεί την ιδέα της ολυμπιακής εκκεντρίας, ένα όντως πολύτιμο στοιχείο του αρχαίου πολιτισμού. Αποτελεί κραυγαλέα αντίθεση την ίδια εποχή να καταπατεί για χάρη ενός ολυμπιακού έργου το χώρο του

Μαραθώνα που συμβολίζει ένα πολύ πιο κεντρικό επίτευγμα του ιδίου πολιτισμού, δηλαδή τη δημιουργία ανεξάρτητων πολιτειών θεμελιωμένων στο σεβασμό του νόμου και τη συμμετοχή στα κοινά ελεύθερων και υπεύθυνων πολιτών.

Ακούστηκε το επιχείρημα ότι για να γίνουν οι Αγώνες του 2004 θα πρέπει

να δεχθούμε και ζημιές στο περιβάλλον. Στην περίπτωση, όμως, του Μαραθώνα το επιχείρημα, κατά τη γνώμη μας, αντιστρέφεται. Δεν μπορεί η χώρα μας να διεξάγει τους Αγώνες με πλήρη επιτυχία, εάν επιμένουμε να καταπατήσουμε αυτό τον από οικολογικής και ιστορικής πλευράς μοναδικό και γεμάτο συμβολισμό χώρο. Το μέγεθος του σφάλματος που έχει γίνει με τη χωροθέτηση του Κωπηλατοδρομίου στο Μαραθώνα μπορεί ίσως να γίνει αντιληπτό, εάν το παρομοιάσουμε με μια πρόταση κατασκευής σύγχρονης κατοικίας στην Ακρόπολη. Ο σεβασμός του χώρου δεν επιτρέπει καν να συζητηθεί. Έτσι και εδώ ο σεβασμός του μοναδικού αυτού χώρου απαιτεί το σεβασμό, τη διαφύλαξη και, όπου απαιτείται, την επανάκτηση όλων εκείνων των φυσικών στοιχείων που συνθέτουν τη συνολική ιστορική μνήμη του τοπίου.

Με την πρόσφατη ανακάλυψη σημαντικών αρχαιολογικών ευρημάτων στο χώρο του Κωπηλατοδρομίου επιβεβαιώνονται οι εκτιμήσεις μας. Ασφαλώς, η πρώτη αντίδραση θα είναι να βρεθούν

τεχνικές λύσεις, που σίγουρα υπάρχουν, αλλά εξίσου σίγουρα δεν επαρκούν. Επιπλέον, δεν τηρούνται καν, προς το παρόν, οι δεσμεύσεις που ανέλαβε η Διοίκηση σε σχέση με τον υδροβιότοπο και το φυσικό περιβάλλον. Ήδη καταρρίφθηκε το κύριο έρεισμα για τη θέση ότι δεν θίγεται ένας από τους σημαντικούς χώ-

ρους της μάχης με την κατασκευή του Κωπηλατοδρομίου, δηλαδή πως ο υδροβιότοπος υπήρξε θάλασσα στην αρχαιότητα. Είναι πλέον φανερό ότι ήταν έλος τότε, όπως και τώρα, καθώς και ο χώρος του δεύτερου σταδίου μιας από τις σημαντικότερες μάχες στην ιστορία της ανθρωπότητας. Ο χώρος τραυματίζεται, το θέμα όμως δεν πεθαίνει.

Παγκόσμια διάσκεψη για την **αειφόρο ανάπτυξη** ΓΙΟΧΑΝΕΣΜΠΟΥΡΓΚ 2002

Ο Βαγγέλης Κωσταντιανός συζητά με τον καθηγητή Μιχάλη Σκούλλο

Ο κ. Σκούλλος συμμετείχε με πολλαπλή ιδιότητα (μέλος της Ελληνικής Αντιπροσωπίας, Πρόεδρος του ΜΙΟ - ECSDE και εκπρόσωπος της Ελληνικής Εταιρείας) στις εργασίες του WSSD.

Γιοχάνεσμπουργκ 2002: Η.Σ.Η. Ο Πρίγκιπας Αλβέρτος του Μονακό, η κα Ροδούλα Ζήση, υφυπουργός ΠΕΧΩΔΕ, κα Margaret Carlson Chair GWP, ο κ. Μιχάλης Σκούλλος, πρόεδρος ΜΙΟ - ECSDE, πρόεδρος GWP - Med.

Ε.Ε. Ποια είναι η γενική αίσθησή σας για τα αποτελέσματα της Διάσκεψης του Γιοχάνεσμπουργκ;

Μ.Σ. Τα κύρια αποτελέσματα της Διάσκεψης δεν είναι ούτε λαμπρά ούτε οικτρά. Περιλαμβάνουν μία πολιτική Διακήρυξη, στην οποία αφιερώθηκε ελάχιστος χρόνος διαπραγματεύσεων, και ένα «Σχέδιο Εφαρμογής» πολύ μεγαλύτερης πολιτικής βαρύτητας το οποίο απορρόφησε το ενδιαφέρον επί πολλούς μήνες και μακρές ώρες στο Γιοχάνεσμπουργκ. Το Σχέδιο αυτό είναι δεσμευτικό και το θεωρώ σημαντικό και ενδιαφέρον. Τα αποτελέσματα τέτοιων μεγάλων και πολύπλοκων διασκέψεων στο πλαίσιο του ΟΗΕ δεν

περιγράφονται με μαύρο-άσπρο αλλά ως σύνθεση σε διάφορους τόνους του γκριζου. Ασφαλώς, αν λάβει κάποιος υπόψη του τις τρεις προπαρασκευαστικές συναντήσεις και τις δεκάδες χιλιάδων ανθρώπων που μετείχαν, μπορεί να συμπεράνει ότι τα αποτελέσματα ήταν δυσανάλογα περιορισμένα, ιδιαίτερα σε ό,τι θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως «νέες κατακτήσεις».

Ε.Ε. Τελικά, στο Γιοχάνεσμπουργκ γράφτηκε ένα νέο Ρίο;

Μ.Σ. Όχι. Από την αρχή είχε αποφασισθεί από όλους ότι δεν θα «ξαναγράφαμε» ένα νέο Ρίο. Διακηρύξεις έχουμε ήδη πολλές. Στόχος ήταν να δούμε τι

δούλεψε και κυρίως τι και γιατί δεν δούλεψε, να επιμερισθούν ευθύνες για παραπέρα δράση και να καθορισθούν οι αναγκαίοι πόροι και οι μηχανισμοί με συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα.

Ε.Ε. Πιστεύετε ότι, τελικά, επετεύχθηκε κάτι τέτοιο;

Μ.Σ. Το «Πρόγραμμα Εφαρμογής» περιέχει πολλά θετικά στοιχεία, ενώ για άλλα η ευκαιρία χάθηκε οριστικά ή αναβλήθηκε. Οι ΗΠΑ εμφανίστηκαν μαζί με την Ιαπωνία, Καναδά, Αυστραλία, Ν. Ζηλανδία, χωρίς καμία διάθεση για νέες υποχρεωτικές δεσμεύσεις σε χρήμα ή χρόνο.

Κάποιοι μίλησαν για «ρεαλισμό», κάποιοι

οι άλλοι για «κυνισμό». Το βέβαιο και οξύμωρο είναι ότι οι αναπτυσσόμενες χώρες (οι «G77») σε πολλές περιπτώσεις ταυτίστηκαν με τις ΗΠΑ σε θέματα όπως η μη αναγκαστική υιοθέτηση των στόχων που υποστήριζε η Ευρωπαϊκή Ένωση για αύξηση του ποσοστού των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε τουλάχιστον 15% μέχρι το 2015, ενώ φαίνεται να άνοιξαν κάπου ένα παράθυρο και για τη χρήση πυρηνικής ενέργειας. Το τελευταίο θεωρείται το μελανότερο σημείο της συνάντησης. Έτσι, η Ευρωπαϊκή Ένωση, που είχε την περισσότερη φιλοπεριβαλλοντική και ανθρωπιστική προσέγγιση, εμφανίστηκε συχνά απομονωμένη.

Ε.Ε. Θέλετε να μας πείτε τι έγινε με τις Πρωτοβουλίες Τύπου II (δηλαδή χωρίς επίσημη συμφωνία μεταξύ κρατών);

Μ.Σ. Επί των Πρωτοβουλιών Τύπου II υπήρξε μια, μερικά τουλάχιστον, κατανοητή καχυποψία από ΜΚΟ και κάποιες αναπτυσσόμενες χώρες ότι ενδεχομένως θα υποκαθιστούσαν τις διακρατικές δεσμεύσεις Τύπου Ι αλλά και υποκρισία διότι οι περισσότεροι από όσους είχαν ήδηθεν επιφυλάξεις είχαν ήδη υποβάλει στον ΟΗΕ σχετικές προτάσεις συμμετοχής σε πρωτοβουλίες Τύπου II.

Βέβαια, υπάρχει ανάγκη υιοθέτησης κριτηρίων και μηχανισμών έκθεσης της προόδου και των αποτελεσμάτων των πρωτοβουλιών αυτών τις οποίες βλέπουμε ως συμπληρωματικές και όχι ανταγωνιστικές των δεσμεύσεων Τύπου Ι. Δυστυχώς, οι λεπτομέρειες παραπέμφθηκαν για συζήτηση στην Επιτροπή Αειφόρου Ανάπτυξης, όπως εξάλλου και ο μηχανισμός παρακολούθησης της προόδου του Σχεδίου Εφαρμογής.

Ε.Ε. Θα θέλατε να σταχυολογήσετε ορισμένα από τα σημεία που θεωρείτε πως είχαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και αφορούν την Ελλάδα και τη Μεσόγειο;

Μ.Σ. Θα αναφερθώ σε θέματα όπου

είχα και προσωπική εμπλοκή, όπως τα νερά και η εκπαίδευση.

Στο θέμα του νερού επισημοποιήθηκε η συμφωνία που έθεσε ως στόχο τον υποδιπλασιασμό των ανθρώπων χωρίς πρόσβαση σε καθαρό και ασφαλές νερό μέχρι το 2015. Το στόχο αυτό με μεγάλες δυσκολίες συμπληρώσαμε και με έναν ακόμα για την πρόσβαση ως το 2015 τουλάχιστον των μισών από τα 2,4 δισ. ανθρώπων που στερούνται σήμερα πρόσβαση σε υγιεινή αποχέτευση.

Σήμερα δαπανώνται παγκοσμίως περί τα 88 δισ. ευρώ ετησίως για τους τομείς ύδρευσης-μεταφοράς νερού-αποχέτευσης. Για να επιτευχθούν, όμως, οι στόχοι αυτοί πρέπει οι επενδύσεις τουλάχιστον να διπλασιαστούν. Επ' αυτού υπήρξε σοβαρή ρήξη με τις ΗΠΑ. Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρωτοστατεί και εξήγγειλε την πρόθεσή της να παράσχει νέους πόρους για την επίτευξη των στόχων. Στην ομάδα αυτή εντάσσεται πλέον δειλά-δειλά αλλά εποικοδομητικά και η Ελλάδα με την «Πρωτοβουλία για το Νερό και τη Φτώχεια στη Μεσόγειο» με στόχο την υποβοήθηση πρόσβασης των ιδιαίτερα φτωχών τμημάτων του πληθυσμού στις χώρες της Μεσογείου-Β. Αφρικής σε ασφαλές νερό και αποχέτευση.

Στο χώρο της εκπαίδευσης είχαμε ξεκινήσει ως ΜΙΟ - ECSDE από το 2001 το πρόγραμμα ERA - 21 (Education Re-Affirmation for the 21st Century). Πετύχαμε τους εξής βασικούς στόχους στο Σχέδιο Εφαρμογής:

- Η παιδεία θεωρείται προϋπόθεση της αειφόρου ανάπτυξης και αναγνωρίζεται η ανάγκη να επιτευχθεί ο στόχος της «Εκπαίδευσης για Όλους» μέχρι το 2015, σύμφωνα με την οποία όλα τα παιδιά θα συμπληρώνουν την πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

- Καθιερώθηκε ειδική δεκαετία, «Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη», που αρχίζει το 2005. Ενώ γίνονται αναφορές και στην περιβαλλοντική εκπαίδευση, δυστυχώς δεν κατορθώσαμε να περάσουμε τον όρο «Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη».

- Πέρασαν ακόμη ειδικές αναφορές για την εκπαίδευση στα θέματα υγιεινής και υγείας.

Ως προς τη Μεσόγειο, η οποία δεν αποτελεί επισήμως αυτοτελή περιοχή κατά την κατάταξη του ΟΗΕ, διοργανώθηκαν δυο σημαντικές δράσεις:

Η Ελλάδα, το Μονακό και το ΜΙΟ - ECSDE παρουσίασαν από κοινού τα αποτελέσματα των δυο προπαρασκευαστικών υπουργικών διασκέψεων καθώς και των αντίστοιχων τεσσάρων συναντήσεων των μεσογειακών ΜΚΟ για το Γιοχάνεσμπουργκ. Στη συνάντηση μίλησε ο πρίγκιπας Αλβέρτος του Μονακό, η Υφυπουργός Ρ. Ζήση, πάνω από δέκα υπουργοί μεσογειακών κρατών και εκπρόσωποι ΜΚΟ, τοπικής αυτοδιοίκησης, επιχειρήσεων κ.ά. Ακόμα παρουσιάσαμε το «Εκπαιδευτικό Πακέτο για το Νερό» του ΜΙΟ - ECSDE και έγινε η επίσημη αναγγελία της Πρωτοβουλίας Τύπου II με την οποία η Ελλάδα, το ΜΙΟ - ECSDE, η UNEP/MAP και η UNESCO, σε συνεργασία με σχεδόν όλες τις χώρες της Μεσογείου, θα προωθήσουν κοινά εκπαιδευτικά προγράμματα και υλικό για το νερό και τα απόβλητα και θα δημιουργήσουν πυρήνες εκπαιδευτών για το Περιβάλλον και την Αειφορία που θα ανήκουν σε ενιαίο Μεσογειακό Δίκτυο. Στο πρόγραμμα αυτό από την Ελλάδα μετέχει η Ελληνική Εταιρεία.

Τέλος, παρουσιάσαμε την «Πρωτοβουλία για το Νερό και τη Φτώχεια στη Μεσόγειο» - Τύπου II με τη συμμετοχή του Υπουργού Εξωτερικών Γ. Παπανδρέου, του Υπουργού Υδατικών Πόρων της Αιγύπτου Μ. Abu Zeid και της Πρόεδρου της Global Water Partnership (GWP) κας Μ. Catley-Carlson.

Ο καθηγητής Μ. Σκούλλος είναι Ομότιμος Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας, Πρόεδρος του ΣΦΥΠ και Πρόεδρος του ΜΙΟ - ECSDE.

Φυσικό Περιβάλλον: Μας νοιάζει στ' αλήθεια;

Νέο πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης της Ε.Ε.

της Βάλιας Στεργιώτη

Το φθινόπωρο του 2001 ολοκληρώθηκε με επιτυχία η πρώτη πανελλήνια έρευνα με θέμα **«Η περιβαλλοντική συνείδηση του Έλληνα»**. Η δουλειά όμως αυτή, αποτέλεσμα της συνεργασίας της Ελληνικής Εταιρείας και της Focus, με τη χορηγία της Coca-Cola Hellas, δεν θα σταματήσει εδώ.

Με αφορμή τα αποτελέσματα στα οποία κατέληξε η έρευνα και βασιζόμενοι σε μια ιδέα του κ. Βασίλη Ψαλλιδά, προέδρου του Συμβουλίου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Ε.Ε., ένα νέο πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης ξεκινά. Το πρόγραμμα στοχεύει στην ευαισθητοποίηση νέων 15-16 ετών (μαθητές της Α' Λυκείου, μέλη των περιβαλλοντικών ομάδων των σχολείων τους) σε θέματα προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος αλλά και στην ενημέρωσή τους για τη δράση της Ελληνικής Εταιρείας, με τρόπο δημιουργικό και συμμετοχικό.

ντήσεις και θα αποκαλύψουν τη δική τους στάση απέναντι στο φυσικό περιβάλλον. Στη συνέχεια, παίζοντας ο καθένας κάποιο «ρόλο» (π.χ. κράτος, περιβαλλοντική οργάνωση, πολίτης κ.λπ.) θα πρέπει να δώσουν πρακτικές λύσεις σε σύγχρονα περιβαλλοντικά θέματα.

Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του προγράμματος το οποίο θα χρηματοδοτηθεί από την Coca Cola Hellas, οι συμμετέχοντες θα έχουν την ευκαιρία να **«κάνουν τις ιδέες τους πράξη»**, αλλά και να ενεργήσουν εθελοντικά. Θα επιλέξουν μια σειρά από δράσεις με στόχο την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Από το σύνολο των προτάσεων που θα λάβουμε θα επιλεγούν οι πιο δημοφιλείς οι οποίες και θα υλοποιηθούν μετά το Δεκέμβριο του 2002 από κοινού από όλους τους μαθητές που συμμετείχαν στο πρόγραμμα.

Έτσι, μέσα από ερωτηματολόγια παρόμοια με εκείνο που χρησιμοποίησε η Focus στην αρχική έρευνα αλλά προσαρμοσμένα στις ανάγκες του παρόντος προγράμματος, τα παιδιά θα δώσουν τις δικές τους απα-

Τέλος, στο πλαίσιο του προγράμματος τα ίδια τα παιδιά θα έχουν την ευκαιρία να εκφράσουν τη γνώμη τους για τη λειτουργία των περιβαλλοντικών οργανώσεων στην Ελλάδα σήμερα και να μας προτείνουν τρόπους που θα τους έφερναν πιο κοντά σε αυτές.

Η πρώτη φάση του προγράμματος **«Φυσικό Περιβάλλον: μας νοιάζει στ' αλήθεια;»** ξεκίνησε τον Ιούνιο του 2002.

Περιλαμβάνει δε την επιτόπια εφαρμογή του σε 15 σχολεία της Αττικής και 5 της Θεσσαλονίκης, τη διοργάνωση έως τεσσάρων «δράσεων προστασίας φυσικού περιβάλλοντος» καθώς και την έκδοση αναμνηστικού υλικού. Αν και το πρόγραμμα ξεκινά ως ετήσιο, υπάρχουν πολλές πιθανότητες να συνεχιστεί και για τα δυο επόμενα ακαδημαϊκά έτη με συμμετοχή νέων ομάδων από τα σχολεία που έχουν ήδη συμμετάσχει σε αυτό ή και διαφορετικών σχολείων.

Για περισσότερες πληροφορίες γύρω από το πρόγραμμα «Φυσικό Περιβάλλον: Μας νοιάζει στ' αλήθεια;» και δηλώσεις συμμετοχής μπορείτε να επικοινωνήσετε με την υπεύθυνη του προγράμματος, κ. Βάλια Στεργιώτη, στο τηλ.: 05540 32491, 0932 956636 ή με τη Γραμματεία της Ελληνικής Εταιρείας.

Στο Αγρόκτημα Αμφίκαια συναντάς την Ελλάδα

«...ένα τοπίο δεν είναι, όπως το αντιλαμβάνονται μερικοί, κάποιο απλώς σύνολο γης, φυτών και υδάτων. Είναι η προβολή της ψυχής ενός λαού επάνω στην ύλη.» (Οδυσσέας Ελύτης)

της Αθανασίας Μώρου, Φυσιογνώστριας - Ωκεανογράφου

Με βάση την αρχή-πίστη ότι το επάγγελμα του αγρότη παρέχει καταξίωση και ότι η αειφόρος ανάπτυξη είναι η μοναδική επιλογή, η οικογένεια Κώστα Μώρου εγκατέλειψε πριν από μερικά χρόνια μια καθ' όλα τακτοποιημένη αστική ζωή για να δραστηριοποιηθεί στο Αγρόκτημα Αμφίκαια και την ευρύτερη περιοχή και να γίνει ο κομιστής και εφαρμοστής της ιδέας «αειφόρο ελληνικό αγρόκτημα». Το Α.Α., υπόδειγμα για τη βιώσιμη ανάπτυξη αγροκτημάτων τυπικής ημιορεινής ελληνικής περιοχής, άρχισε να αναπτύσσεται από το 1990 ως αγρόκτημα-πρότυπο από την οικογένεια του Κώστα Μώρου υποβοηθούμενο από προσωπικότητες του επιστημονικού και πνευματικού κόσμου της Ελλάδας και της Ευρώπης. Το Α.Α., χαρακτηρίστηκε από το ΥΠΕΧΩΔΕ ως το πιλοτικό Αειφόρο Ελληνικό Αγρόκτημα επειδή στοχεύει στην αρχή της αειφόρου ανάπτυξης, δηλαδή χαρακτηρίζεται από πολλές και

ένα σύνθετο προϊόν γιατί συνεργάζεται με την τοπική κοινωνία και είναι ένα ορατό αποτέλεσμα περιφερειακής πολιτικής. Το σκεπτικό και οι δράσεις στο Α.Α. μπορούν να αποτελέσουν υπόδειγμα στους έλληνες αγρότες για την αξιοποίηση της γης τους, την κοινωνική τους καταξίωση και την οικονομική τους αυτοτέλεια μέσα από την αξία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, τη σημασία της οικολογικής ισορροπίας και την ανάγκη της ενεργού προστασίας του περιβάλλοντος.

Οι δράσεις στο αγρόκτημα Αμφίκαια

• **Προστασία των ελληνικών φυλών αλόγων** και ευαισθητοποίηση του κοινού αλλά και των αρμόδιων αρχών με την εκτροφή και διαιώνιση δυο από τις έξι φυλές των ελληνικών αλόγων που βρίσκονται υπό εξαφάνιση. Το Α.Α., ύστερα από τη σχετική ευαισθητοποίηση, ανέλαβε δράση και έτσι αυτή τη στιγμή προστατεύει και δια-

αλληλοσυμπληρούμενες δράσεις που έχουν χαρακτήρα ελληνικό και κοινωνικό, προστατεύουν το περιβάλλον και την υγεία και δημιουργούν οικολογική συνείδηση τόσο στον αγρότη όσο και στους επισκέπτες του. Το αειφόρο Α.Α. είναι

τρέφει στο χώρο του πέντε άλογα της θεσσαλικής φυλής και πέντε της σκυριανής φυλής. • **Εφαρμογή της Περιβαλλοντικής Πολιτικής** με την ανάπτυξη της Βιολογικής Γεωργίας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θεσπίσει τους Κανονισμούς 2328/91/ΕΟΚ και 2078/92 τους οποίους το Α.Α. υιοθέτησε.

• **Περιβαλλοντική Ευαισθητοποίηση:** μέσα από σειρά εκδηλώσεων, εργασιών, συναντήσεων κ.λπ. Το Α.Α. ενημερώνει και ευαισθητοποιεί τα παιδιά με ευχάριστο και πρακτικό τρόπο στο όραμα της αειφόρου ανάπτυξης. Τα παιδιά στο Α.Α., συμμετέχοντας στις εργασίες του αγροκτήματος και στο μαγείρεμα, συνδέουν τη διατροφή τους με τη γη και, έτσι, καταλαβαίνουν την ανάγκη της προστασίας της φύσης.

Τοπογραφικό

Το Α.Α. βρίσκεται ανάμεσα στα προϊστορικά χωριά με τα κυκλώπεια τείχη Αμφίκλεια και Τιθορέα, ακριβώς στο 156ο χιλιόμετρο της παλαιάς εθνικής οδού Αθηνών-Λαμίας. Χρειάζεται μια με μιάμιση ώρα από την Κηφισιά. Μπορεί κανείς, λοιπόν, να πάει και με το τρένο που το παίρνει από το σταθμό Λαρίσης και σε δυο ώρες φθάνει στο σταθμό Τιθορέα.

Ελληνική Εταιρεία - Αμφίκαια

Το 1996 η κα Α. Μώρου ήρθε σε επαφή με τον κ. Σκούλλο και μαζί διοργάνωσαν ημερίδα για το ελληνικό άλογο η οποία επικεντρώθηκε στην προσπάθεια που γίνεται στο Α.Α. Σήμερα, η Ε.Ε. συνεργάζεται με το Α.Α. για την προώθηση της έννοιας του αειφόρου αγροκτήματος, προσπάθεια η οποία ενισχύεται οικονομικά από το ΥΠΕΧΩΔΕ.

Νέα συνεργασία

της Αλεξάνδρας Ανδρουλακάκη, Υπ. Επικοινωνίας Ε.Ε.

Αγαπητά μέλη,

Στις αρχές Σεπτεμβρίου λάβατε μια επιστολή η οποία σας ενημέρωνε για την αρχή της συνεργασίας μεταξύ της INTERAMERICAN και της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ. Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί το δεύτερο στάδιο ενημέρωσής σας, με στόχο την εμβάθυνση και καλύτερη κατανόηση ενός νέου αλλά τόσο θετικού θεσμού.

Η κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα που διαμορφώνεται σήμερα ταχύτατα σε διεθνές επίπεδο επιβάλλει την επανεξέταση από πλευράς marketing των εξόχως σημαντικών θεσμών της χορηγίας και της δωρεάς οι οποίες σε κάθε πολιτισμένη κοινωνία θα πρέπει να αποτελούν οικονομικές βάσεις για την υποστήριξη της πολιτιστικής, και όχι μόνο, κληρονομιάς της.

Η σημασία που δίνεται στους θεσμούς αυτούς επιβεβαιώνεται από την ίδρυση σε ευρωπαϊκό επίπεδο της CEREC (Comitee Europeen pour le Rapprochement de l' Economie et de la Culture) καθώς και της δημιουργίας σε διάφορα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης οργανισμών για την προώθηση της χορηγίας και της δωρεάς. Ακόμα, το ενδιαφέρον της Κοινότητας για αυτά τα θέματα εκδηλώνεται ρητά μέσα από τη συνθήκη του Maastricht (βλ. άρθρα 3 και 126-128 της συνθήκης της ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε στο Maastricht).

Τόσο, λοιπόν, τα άτομα όσο και οι επιχειρήσεις θα πρέπει να αρχίζουν να οικειοποιούνται την ιδέα της ένταξης των δαπανών των χορηγιών και δωρεών μέσα στους προϋπολογισμούς τους.

Η INTERAMERICAN, πρωτοπορώντας και σε αυτό τον τομέα, επεξεργάστηκε ένα σύστημα που θα προσφέρει σημαντικούς πόρους, προερχόμενους από το κοινωνικό σύνολο, για τη βελτίωση των συνθηκών του ιδίου του κοινωνικού συνόλου. Οι πόροι αυτοί θα διοχετεύονται παράλληλα με σημαντικά φορολογικά κίνητρα για τους χορηγούς και τους δωρητές. Έτσι, λοιπόν, ανέπτυξε ένα τμήμα συνεργατών εξειδικευμένων σε θέματα

δωρεών, έργο του οποίου αποτελεί η στενή συνεργασία με ιδρύματα και συλλόγους μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, όπως η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ. Απώτερος στόχος είναι η δημιουργία ομάδων δωρητών συνεχούς αρωγής προς τα ιδρύματα αυτά χρησιμοποιώντας σύγχρονες και πρωτοποριακές μεθόδους.

Είναι βεβαίως γνωστό ότι οι παραδοσιακοί τρόποι δωρεών βασίζονται στη διάθεση και δυνατότητα των εκάστοτε δωρητών η οποία τις περισσότερες φορές δεν είναι σταθερή. Επίσης, το ύψος των δωρεών αυτών δεν είναι συγκεκριμένο ή αναμενόμενο. Έτσι, το εκάστοτε μη κερδοσκοπικό ίδρυμα δεν μπορεί να βασισθεί σε αυτές για τα μελλοντικά σχέδιά του όπως, για παράδειγμα, η αγορά σύγχρονου εξοπλισμού. Με λίγα λόγια, δεν μπορεί με αυτό τον τρόπο να επιτευχθεί μια οικονομική σταθερότητα που να του εξασφαλίζει ένα μακροπρόθεσμο οικονομικό σχεδιασμό.

Στο σημείο αυτό τμήμα της λύσης έρχονται να δώσουν οι δωρεές μέσω των **ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής** όπου συμβαλλόμενος και ασφαλιζόμενος είναι ο ίδιος ο δωρητής. Το μη κερδοσκοπικό ίδρυμα είναι ο δικαιούχος του συμβολαίου. Είναι λοιπόν εφικτό, για κάποιο ίδρυμα το οποίο υποστηρίζεται από ένα μεγάλο αριθμό δωρητών μέσω ασφαλειών ζωής, να υπολογίζει στα ετήσια ποσά αποζημιώσεων που θα δικαιούται να εισπράττει.

Το πρόγραμμα αυτό απευθύνεται σε όλους εκείνους τους δωρητές οι οποίοι θέλουν να κληροδοτήσουν κάποιο ίδρυμα με μεγάλα ποσά, πληρώνοντας όμως ένα πολύ μικρό ποσοστό των κεφαλαίων αυτών. Γίνονται, έτσι, όχι απλοί χορηγοί αλλά σημαντικοί ευεργέτες του ιδρύματος της επιλογής τους.

Το ίδρυμα θα εισπράξει το ποσό της δωρεάς οποτεδήποτε συμβεί η απώλεια ζωής, ακόμα και εάν έχει σταματήσει η καταβολή των ετησίων δωρεών.

Τελειώνοντας, θα πρέπει να επισημάνουμε πως ο σκοπός των δωρεών μέσω της ασφαλιστικής οδού δεν είναι να αντικαταστήσουν τις τρέχουσες δωρεές αλλά να προστεθούν σε αυτές προκειμένου να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα του ιδρύματος.

Νέα από την Ευρώπη

από το **ENDS DAILY**

Οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις διχάζονται για την αγροτική αναμόρφωση

Στις 15 Ιουλίου έγινε η πρώτη συζήτηση Υπουργών Γεωργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την πρόσφατη ανανεωμένη πρόταση για κοινή αγροτική πολιτική που συνεπάγεται μια σημαντική ώθηση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, αύξηση κονδυλίων για το περιβάλλον και μείωση επιδοτήσεων για τις μεγάλες γεωργικές επιχειρήσεις. Στη συνάντηση υπήρξε ουσιαστική διαφωνία. Η Δανία, η Σουηδία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ολλανδία και η Γερμανία είναι υπέρ των μεταρρυθμίσεων για τη χρονική περίοδο 2000-2006. Αντίθετα, η Γαλλία, η Ισπανία και η Ιρλανδία άσκησαν έντονη κριτική.

Εννέα κράτη-μέλη αντιμετωπίζουν νομικές κυρώσεις για την ποιότητα του νερού

Κύριος λόγος, η αποτυχία να εφαρμοστούν μια ή και περισσότερες ευρωπαϊκές οδηγίες σχετικά με το νερό. Στην κορυφή της λίστας βρίσκονται η Ισπανία και η Πορτογαλία με τρεις διαφορετικές κατηγορίες η καθεμιά. Συγκεκριμένα, η Ισπανία θα παραπεμφθεί στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για θέματα των οδηγιών για το πόσιμο νερό καθώς και για την καταλληλότητα των νερών για λουόμενους (σε πολλές παραλίες της Galicia), ενώ η Πορτογαλία για θέματα που αφορούν στην οδηγία για την breach of the nitrates. Σειρά έχουν και άλλες χώρες, όπως η Ελλάδα, επειδή δεν κατάφεραν να υποβάλουν έκθεση σχετική με την εφαρμογή της οδηγίας για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων.

Αγαπητά Μέλη και Φίλοι,

Η καταβολή της συνδρομής σας, στηρίζει το έργο μας όχι μόνο οικονομικά, αλλά και ηθικά.

Παρακαλούμε, επικοινωνήστε με τη Γραμματεία.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Τριπόδων 28, 105 58 Αθήνα

Τηλ.: 010 32 25 245, 010 32 26 693, Fax: 010 32 25 240

Επιθυμώ να εγκρίνετε την αίτησή μου να γίνω:

Φίλος της Ε.Ε.

Όνομα:

Διεύθυνση:

Επάγγελμα: Τηλ.:

Ετήσια συνδρομή Φίλου: €10

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Για την προστασία του περιβάλλοντος
και της πολιτιστικής κληρονομιάς

Σωματείο μη κερδοσκοπικό

Τριπόδων 28, Πλάκα, 105 58 Αθήνα

www.ellinikietairia.gr

Τηλ.: 010 32 25 245 & 32 26 693 • Fax: 010 32 25 240

Ιδιοκτησία ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Εκδότης: Κ. Καρράς

Τυπώνεται σε 4.000 αντίτυπα

Υπεύθυνη έκδοσης: Αλεξάνδρα Ανδρουλακάκη

Επιμέλεια εντύπου: Καίτη Θεοδωρίδου

Παραγωγή: ΝΙΚΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.

Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση: ΝΙΚΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.